

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MANUELA CAMPOSA SÁNCHEZ-BORDONE,
predstavljeni 16. maja 2019¹

Zadeva C-281/18 P

**Repower AG
proti**

Uradu Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO)

„Pritožba – Znamka Evropske unije – Postopek za ugotovitev ničnosti – Preklic prvotne odločbe odbora za pritožbe, s katero je bila delno zavrnjena zahteva za ugotovitev ničnostni besedne znamke Evropske unije REPOWER“

1. Ta pritožba se, če povzamem, nanaša na pravno osnovo, na podlagi katere lahko odbori EUIPO za pritožbe preklicajo lastne odločbe.
2. Spor je nastal, ko je združenje repowermap.org (v nadaljevanju: repowermap) skušalo doseči ugotovitev ničnosti znamke Evropske unije („REPOWER“), katere imetnik je bilo drugo podjetje (Repower AG), za vse proizvode in storitve, na katere se je nanašala prijava za registracijo.
3. Peti odbor EUIPO za pritožbe je po izvedbi upravnega postopka z odločbo z dne 8. februarja 2016 delno ugodil predlogu za ugotovitev ničnosti blagovne znamke.² Združenje repowermap je to odločbo izpodbijalo pred Splošnim sodiščem,³ odbor za pritožbe pa jo je (3. avgusta 2016) sam preklical, ker je menil, da ni zadostno obrazložena.
4. Družba Repower AG je zoper odločbo z dne 3. avgusta 2016 nato pri Splošnem sodišču vložila tožbo, ki jo je to zavrnilo s sodbo z dne 21. februarja 2018, zoper katero je bila vložena pritožba.

I. Pravni okvir: Uredba (EGS) št. 207/2009⁴

5. Za spor se *ratione temporis* uporabi Uredba št. 207/2009 v prvotni različici; ta uredba je bila prenovljena leta 2015⁵ in pozneje nadomeščena z Uredbo (EU) 2017/1001⁶.

¹ Jezik izvirnika: španščina.

² Odločba z dne 8. februarja 2016, zadeva R 2311/2014-5.

³ Zadeva T-188/16, repowermap/EUIPO – Repower (REPOWER), v kateri je Splošno sodišče prekinilo odločanje.

⁴ Uredba Sveta z dne 26. februarja 2009 o blagovni znamki Skupnosti (UL 2009, L 78, str. 1).

⁵ Uredba (EU) 2015/2424 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2015 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 207/2009 o blagovni znamki Skupnosti ter Uredbe Komisije (ES) št. 2868/95 za izvedbo Uredbe Sveta (ES) št. 40/94 o znamki Skupnosti in razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 2869/95 o pristojbinah, ki se plačujejo Uradu za harmonizacijo notranjega trga (blagovne znamke in modeli) (UL 2015, L 341, str. 21).

⁶ Uredba (EU) 2017/1001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o blagovni znamki Evropske unije (UL 2017, L 154, str. 1).

6. Člen 80 Uredbe št. 207/2009 določa:

„1. Če Urad opravi vpis v register ali sprejme odločbo z očitno kršitvijo določb postopka, ki mu jo je mogoče pripisati, zagotovi, da se vpis izbriše ali odločitev razveljavi. Če je v postopku samo ena stranka in vpis ali dejanje vpliva na njene pravice, se izbris ali razveljavitev odredi tudi, če kršitev za stranko ni bila očitna.

2. Izbris ali razveljavitev iz odstavka 1 odredi po uradni dolžnosti ali na zahtevo ene od strank v postopku oddelek, ki je opravil vpis ali sprejel odločbo. Izbris ali razveljavitev se odredi v šestih mesecih po dnevu vpisa v register ali sprejetja odločbe, po posvetovanju s strankami v postopku in morebitnimi imetniki pravic do obravnavane blagovne znamke Skupnosti, ki so vpisane v register.

3. Ta člen ne posega v pravico strank do pritožbe po členih 58 in 65 ali do možnosti, da po postopku in pod pogoji, določenimi v izvedbeni uredbi, dosežejo popravek jezikovnih napak ali napak pri prepisu in očitnih napak v odločbah Urada ali napak pri registraciji blagovne znamke ali objavi registracije, ki jih je mogoče pripisati Uradu.“

7. Člen 83 Uredbe št. 207/2009 določa:

„Če procesna pravila niso določena v tej uredbi, izvedbeni uredbi, pravilnikih o pristojbinah ali poslovniku odbora za pritožbe, Urad upošteva načela procesnega prava, ki so na splošno priznana v državah članicah.“

II. Dejansko stanje spora

A. Postopek pred EUIPO

8. Družba Repower AG je imetnica besedne znamke Evropske unije „REPOWER“, ki je registrirana za blago in storitve iz razredov 4, 9, 37, 39, 40 in 42 Nicejskega aranžmaja⁷. Te kategorije blaga in storitev vključujejo ali se nanašajo na – med drugim – električno energijo, njeno proizvodnjo in druge tehnične vidike.

9. Združenje repowermap je 3. junija 2013 vložilo predlog za ugotovitev ničnosti blagovne znamke REPOWER, ker je menilo, da je znak opisen in nima razlikovalnega učinka za vse proizvode in storitve, za katere je bil registriran.⁸

10. Oddelek EUIPO za izbris je v odločbi z dne 9. julija 2014:

- delno ugodil predlogu za ugotovitev ničnosti za nekatere proizvode in storitve iz razredov 37⁹ in 42¹⁰;
- zavrnil ta predlog v delu, ki se je nanašal na ostale proizvode in storitve;

⁷ O mednarodni klasifikaciji proizvodov in storitev zaradi registracije znamk z dne 15. junija 1957, spremenjen 28. septembra 1979.

⁸ V tem smislu se je sklicevalo na člen 52(1)(a) v povezavi s členom 7(1)(b) in (c) Uredbe št. 207/2009.

⁹ Navedel je te: „Gradbeništvo; popravila; storitve v zvezi z montažo; gradnja, popravilo in vzdrževanje sistemov za prenos in distribucijo, sistemov srednje in nizke napetosti, javne razsvetljave in električnih naprav; gradnja, popravilo in vzdrževanje sistemov za distribucijo toka; nameščanje in vzdrževanje transformatorjev in naprav za distribucijo električne energije; nameščanje in vzdrževanje javne ulične razsvetljave; gradnja, nameščanje in vzdrževanje velikih toplotnih črpalk; svetovanje v zvezi z zgoraj navedenimi storitvami“.

¹⁰ Konkretno je navedel te: „Tehnološke storitve ter s tem povezane raziskave in razvoj; strokovno tehnično svetovanje glede električnih naprav; inženirske storitve in kontrola kakovosti v zvezi z zagotavljanjem, merjenjem in obveščanjem ter pregled naprav v zvezi z oskrbo z energijo“.

- v zvezi z opisno naravo znaka poudaril, da združenje repowermap ni dokazalo, da se beseda REPOWER v trgovini običajno uporablja za poimenovanje preostalih proizvodov in storitev, zaradi česar jo je bilo mogoče dojemati kot znamko.

11. Združenje repowermap je zoper to odločbo oddelka za izbris vložilo pritožbo pri odboru za pritožbe, ki jo ta zavrnil z odločbo z dne 8. februarja 2016. Oddelek za izbris je navedel, da znak ni opisen ter da združenje repowermap ni predložilo dokazov, da se običajno uporablja za sporne proizvode in storitve.

12. Združenje repowermap je 26. aprila 2016 pri Splošnem sodišču vložilo ničnostno tožbo zoper odločbo odbora za pritožbe z dne 8. februarja 2016 (zadeva T-188/16).

13. Medtem ko je Splošno sodišče v okviru zadeve T-188/16 odločalo o vloženi tožbi, je odbor za pritožbe 3. avgusta 2016¹¹ sklenil preklicati odločbo z dne 8. februarja 2016. Ta preklic je utemeljil s sklicevanjem na „pomankljivo obrazložitev [odločbe z dne 8. februarja 2016]“ v zvezi z blagom in storitvami, kar je pomenilo „očitno kršitev določb postopka v smislu člena 80 Uredbe št. 207/2009“. Obenem je napovedal, da bo v ustreznem času¹² sprejel novo odločbo, kar je storil 26. septembra 2016.¹³

B. Izpodbijana sodba

14. Družba Repower AG je pri Splošnem sodišču 10. oktobra 2016 zoper odločbo odbora za pritožbe z dne 3. avgusta 2016 vložila tožbo, pri čemer je uveljavljala štiri razloge za ničnost: (i) neobstoj pravne podlage za odločbo; (ii) nepristojnost odbora za pritožbe, da preklicuje svoje lastne odločbe; (iii) kršitev člena 80 Uredbe št. 207/2009, smernic EUIPO za preizkušanje ter načel dobrega upravljanja, pravne varnosti in pravnomočnosti; in (iv) pomankljiva obrazložitev odločbe.

15. Trditve, pomembne za obravnavani okvir, ki jih je družba Repower AG navedla v tožbi, vloženi pri Splošnem sodišču, so te:

- odbor za pritožbe je kršil člen 80(1) Uredbe št. 207/2009, ker pri neobstoju obrazložitve ne gre za postopkovno napako, temveč za napako materialnega prava;¹⁴
- v skladu s točko 1.3.1 razdelka 6 dela A smernic EUIPO za preizkušanje odločba, ki je predmet pritožbe pred odborom za pritožbe, ne more biti preklicana. To načelo naj bi bilo treba po analogiji uporabiti tudi za odločbe odborov za pritožbe, ki se izpodbijajo pri Splošnem sodišču;
- to, da bi lahko kateri koli organ EUIPO prosto spreminjal predmet spora v postopkih, ki jih vodi, naj bi bilo v nasprotju z načeli dobrega upravljanja, pravne varnosti in pravnomočnosti.

16. Splošno sodišče je s sodbo z dne 21. februarja 2018¹⁵ zavrnilo štiri razloge za ničnost in zato tudi tožbo družbe Repower AG.

¹¹ Zadeva R 2311/2014-5 (REV).

¹² Točke od 16 do 18 odločbe z dne 3. avgusta 2016.

¹³ Odločba z dne 26. septembra 2016 za to pritožbo ni upoštevana. Zoper to odločbo sta družba Repower AG in združenje repowermap vložila vsak svojo tožbo pri Splošnem sodišču, ki je postopka prekinilo do sprejetja odločitve v tem pritožbenem postopku.

¹⁴ Na vprašanje Splošnega sodišča je navedla, da splošno pravno načelo, na podlagi katerega je mogoč preklic nezakonitega upravnega akta, ne more biti pravna podlaga za izpodbijano odločbo.

¹⁵ Sodba Repower/EUIPO – repowermap.org (REPOWER) (T-727/16, EU:T:2018:88; v nadaljevanju: izpodbijana sodba).

17. Splošno sodišče je sprejelo trditev, da se pomanjkljiva obrazložitev ne more šteti za kršitev pravil postopka. Na podlagi prejšnje sodbe¹⁶ je sklepalo, da „obrazložit[ev] odločbe vpliva na samo vsebino te odločbe in da se neobstoj obrazložitve ne more šteti za postopkovno napako v smislu člena 80(1) Uredbe št. 207/2009“. Odbor za pritožbe zato „izpodbijane odločbe ni mogel sprejeti na podlagi člena 80(1) Uredbe št. 207/2009“.¹⁷

18. Na podlagi tega je Splošno sodišče ugotovilo, da se „lahko odbori za pritožbe za preklic svojih odločb načeloma oprejo na splošno pravno načelo, ki dovoljuje preklic nezakonitega upravnega akta“.¹⁸ Menilo je, da obstoj posebne določbe (člen 80(1) Uredbe št. 207/2009) ni – ne glede na ta člen – ovira za uporabo tega načela.

19. Za utemeljitev te ugotovitve se je spet sklicevalo na svoji predhodni sodbi,¹⁹ na podlagi katerih je izpeljalo, da „tudi če je zakonodajalec zakonsko uredil postopek preklica aktov institucije, lahko ta institucija akt prekliče na podlagi splošnega pravnega načela, ki dovoljuje preklic nezakonitih upravnih aktov ob spoštovanju nekaterih pogojev [(spoštovanje razumnega roka in legitimnih pričakovanj upravičenca)]“.²⁰

20. Splošno sodišče je menilo, da „očitna postopkovna napaka“ ni opredeljena v nobeni od uredb iz člena 80(1) Uredb št. 207/2009 ter da ta člen „ni nedvoumen in torej ni dovolj jasen, da bi se izključila uporaba člena 83 Uredbe št. 207/2009“.²¹

21. Od te točke dalje je Splošno sodišče svojo presojo osredotočilo na zahteve za uporabo zgoraj omenjenega splošnega pravnega načela in nazadnje ugotovilo:²²

- izpodbijana odločba (o preklicu) je bila sprejeta v razumnem roku, in sicer malo manj kot šest mesecev po odločbi z dne 8. februarja 2016;
- družba Repower AG se po tem, ko je združenje repowermap izpodbijalo odločbo z dne 8. februarja 2016, ni mogla sklicevati na legitimna pričakovanja.²³

22. Splošno sodišče je zavrnilo stališče, da je načelo o možnosti preklica v nasprotju z načeli dobrega upravljanja, pravne varnosti in pravnomočnosti. Po eni strani je legitimno in v interesu dobrega upravnega vodenja, da se popravijo napake in opustitve, ki jih vsebuje odločba. Ker mora do tega priti v razumnem roku, je po drugi strani spoštovana pravica zadevne osebe, da se zaneša na zakonitost akta. Nazadnje, odločbe odbora za pritožbe, ki nimajo sodne, temveč upravno naravo, ne veljajo za pravnomočne.²⁴

III. Postopek pred Sodiščem in predlogi strank

23. Družba Repower AG je pritožbo v sodnem tajništvu Sodišča vložila 24. aprila 2018. EUIPO in združenje repowermap sta odgovora na pritožbo predložila 25. julija 2018 oziroma 17. avgusta 2018.

¹⁶ Sodba z dne 22. novembra 2011, mPAY24/UUNT – Ultra (MPAY24) (T-275/10, neobjavljena, EU:T:2011:683).

¹⁷ Izpodbijana sodba, točki 57 in 59.

¹⁸ *Ibidem*, točka 61.

¹⁹ Sodbi z dne 12. septembra 2007, González y Díez/Komisija (T-25/04, EU:T:2007:257, točka 97), in z dne 18. septembra 2015, Deutsche Post/Komisija (T-421/07 RENV, EU:T:2015:654, točka 47); glej točke od 63 do 65 izpodbijane sodbe.

²⁰ Izpodbijana sodba, točka 65.

²¹ *Ibidem*, točka 66.

²² *Ibidem*, točke od 67 do 82.

²³ Dodalo je, da bi morala pomanjkljiva obrazložitev odločbe z dne 8. februarja 2016 v zvezi z razmerjem med izpodbijano znamko ter preostalimi proizvodi in storitvami pri družbi Repower AG kot skrbnemu gospodarskemu subjektu zbuditi dvome glede njene zakonitosti. V zvezi s tem se je sklicevalo na sodbi z dne 12. februarja 2008, CELF in ministre de la Culture et de la Communication (C-199/06, EU:C:2008:79, točka 68), in z dne 20. junija 1991, Cargill/Komisija (C-248/89, EU:C:1991:264, točka 22).

²⁴ Točke od 84 do 86 izpodbijane sodbe.

24. Družba Repower AG Sodišču predlaga, naj izpodbijano sodbo razveljavi in plačilo stroškov naloži EUIPO. EUIPO in združenje repowermap pa Sodišču predlagata, naj pritožbo zavrne in plačilo stroškov naloži pritožnici.

25. Obravnava je bila opravljena 14. marca 2019, udeležili pa so se je družba Repower AG, EUIPO in združenje repowermap.

IV. Preučitev pritožbe

26. Čeprav je družba Repower AG uveljavljala pet pritožbenih razlogov, je Sodišče generalnega pravobranilca pozvalo, naj svojo preučitev osredotoči na drugi in tretji²⁵ pritožbeni razlog, v okviru katerih navedena družba očita:

- napačno uporabo splošnega načela o možnosti preklica upravnih aktov, s čimer sta bila kršena člena 80 in 83 Uredbe št. 207/2009 (drugi pritožbeni razlog);
- kršitev člena 83 Uredbe št. 207/2009, ker je bilo dokazno breme obrnjeno in naloženo pritožnici (tretji pritožbeni razlog).

27. Čeprav bom s tem odstopil od običajne metodologije preučitve pritožb, menim, da bo pri tej pritožbi za dodatno razjasnitev položaja koristno, da pred obravnavo obeh razlogov najprej opravim nekaj preudarkov v zvezi s samim predmetom spora.

A. Uvodni preudarki

1. Splošno pravno načelo, ki dovoljuje preklic nezakonitih aktov, v pravu Unije

28. Z izrazom „preklic“ v njegovem najširšem pomenu se označujeta dva s pravnega vidika različna dogodka, ki lahko vplivata na upravne akte, katerih vsebina je za zadevno osebo ugodna, in sicer

- po eni strani, odločitev, s katero institucija lastnemu – ne nujno nezakonitemu – predhodnemu aktu zaradi smotrnostnih preudarkov odvzame učinek,²⁶ in
- po drugi strani, „preizkus po uradni dolžnosti“ iz razlogov zakonitosti, ki se opravi (če so izpolnjeni nekateri pogoji), kadar ima predhodni akt napake, zaradi katerih je nezakonit.²⁷

29. Preklic, ki je upošteven v tej zadevi, spada v drugo od zgoraj opisanih skupin: gre pravzaprav za *preizkus po uradni dolžnosti*, ki ga enostransko opravi organ Unije (odbor za pritožbe) v zvezi z aktom, ki ga je sam sprejel in za katerega je pozneje štel, da ima napako, zaradi katere je nezakonit.

²⁵ S prvim razlogom se očita kršitev člena 188 Poslovnika Splošnega sodišča, s četrtem kršitev legitimnih pričakovanj družbe Repower AG, s petim pa napaka pri obrazložitvi.

²⁶ Paradigmatičen primer preklica v tem smislu je ta iz člena 50 Pogodbe EU.

²⁷ To je konkretno podano v primeru člena 80 Uredbe št. 207/2009. V jezikovnih različicah, ki sem jih preučil (nemški, španski, francoski, angleški, nizozemski in portugalski), je beseda „preklic“ ali druga podobna beseda danega jezika uporabljena za opis dejanja, s katerim se predhodnemu aktu odvzame učinek, ker je nezakonit. Zaradi ohranitve skladnosti z ureditvijo Unije bom uporabljal izraz preklic (in ne „preizkus po uradni dolžnosti“) in njegovo glagolsko obliko.

30. Sodišče je v sodni praksi že zgodaj ugotovilo,²⁸ da je načelo, ki je predmet obravnave, splošno načelo, skupno upravnemu pravu šestih držav članic tedanje Evropske gospodarske skupnosti. Izraziti ga je mogoče s temi besedami iz sodbe *Compte/Parlament*: „vsaki instituciji Skupnosti, ki ugotovi, da je akt, ki ga je sprejela, nezakonit, je treba priznati pravico do njegovega preklica v razumnem roku [...]“, čeprav „je retroaktivni preklic ugodnega upravnega akta na splošno pogojen z zelo strogimi pogoji“.²⁹

31. Pozneje je bilo načelo uporabljeno na tako raznolikih področjih, kot so – med drugim – kadrovske predpisi za uradnike in osebje, zaposleno pri institucijah Unije³⁰, prispevki iz EKUJS³¹, določitev proizvodnih kvot za jeklene izdelke v okviru ESPJ³² ali določitev pomoči Skupnosti v sektorju oljnic³³.

32. Ne bom se spustil v razpravo o tem, ali ima to načelo *ustavno veljavo*, kakršno so pridobila druga načela, kot sta načeli enakega obravnavanja³⁴ ali načelo pravne varnosti³⁵, s katerima je preklic pravnomočnih aktov po samem bistvu v navzkrižnem razmerju. Zadostuje poudariti, da bi se moralo prvo uporabiti, ko se skuša uskladiti pravna varnost (katere izraz je legitimno pričakovanje upravičenca akta, da je ta veljaven) z načelom zakonitosti, torej z interesom, ki ga ima Unija za pravilno delovanje svojih institucij in agencij.³⁶

33. Javni organ pri uporabi možnosti, da akt zaradi njegove nezakonitosti prekliče, žrtvuje del pravne varnosti državljana v prid splošnemu interesu, da uprava v svojem delovanju pravilno uporablja pravo. Zato je, ko je treba negativno poseči v pravni položaj osebe, ki ji je bil prej v korist ugoden akt same uprave, s katerim ji je bila priznana subjektivna pravica, nujna previdnost.³⁷

34. Iz tega izhaja, da lahko zakonodajalec Unije prilagodi uporabo načela možnosti preklica nezakonitih upravnih aktov, katerih vsebina je bila za zadevne osebe ugodna. Lahko torej določi meje, ki jih morajo na tem področju spoštovati institucije Unije, zlasti kadar je to potrebno za zagotavljanje pravne varnosti. Ta omejitev je posebej pomembna v postopkih *inter partes*, saj so glede na navzkrižen položaj zadevnih oseb odločbe o preklicu, ki jih sprejme uprava, enim v škodo in obenem drugim v korist ter tako posegajo v pravni položaj teh, ki so se že zanesli na odločbo, ugodno za njihove interese.

35. Zato menim, da zakonodajalec Unije lahko določi, katera vrsta (vsebinske ali formalne) in kakšna stopnja resnosti napak mora biti podana, da je preklic lahko dopusten. Na obravnavi sta EUIPO in združenje repowermap to možnost zanikala in zagovarjala, da je splošno načelo neomejeno in da se lahko nezakoniti upravni akti prekličejo ne glede na okoliščine.

36. Ta trditev se mi ne zdi prepričljiva in pravzaprav ne upošteva tega, da je področje uporabe omenjenega načela omejeno že s tem, da se člen 80(1) Uredbe št. 207/2009 celo v trenutni različici sklicuje na *očitne* napake. Če bi imelo to načelo neomejen obseg, zakonodajalec Unije enostavno ne bi mogel omejiti njegove uporabe v določbi sekundarnega prava, saj nezakonitost nekega akta ni odvisna od tega, ali je njegova napaka očitna ali ne.

28 V sodbi z dne 12. julija 1957, *Algera in drugi/Skupna skupščina* (7/56 in od 3/57 do 7/57, EU:C:1957:7, str. 116).

29 Sodba z dne 17. aprila 1997 (C-90/95 P, EU:C:1997:198, točka 35).

30 Poleg sodbe z dne 12. julija 1957, *Algera in drugi/Skupna skupščina* (7/56 in od 3/57 do 7/57, EU:C:1957:7), glej tudi sodbo z dne 9. marca 1978, *Herpels/Komisija* (54/77, EU:C:1978:45, točka 38).

31 Sodba z dne 26. februarja 1987, *Consorzio Cooperative d'Abruzzo* (15/85, EU:C:1987:111, točka 12 in naslednje).

32 Sodba z dne 3. marca 1982, *Alpha Steel/Komisija* (14/81, EU:C:1982:76, točki 10 in 11).

33 Sodba z dne 20. junija 1991, *Cargill/Komisija* (C-248/89, EU:C:1991:264, točka 20).

34 Sodba z dne 15. oktobra 2009, *Audiolux in drugi* (C-101/08, EU:C:2009:626, točki 53 in 54).

35 Glej zlasti sodbo z dne 13. januarja 2014, *Kühne & Heitz* (C-453/00, EU:C:2004:17, točka 24).

36 Tako je izrecno pojasnjeno v sodbi z dne 22. marca 1961, *Snupat* (42/59 in 49/59, EU:C:1961:5, str. 76).

37 Dokaz za to je besedilo člena III-36(3), tretji stavek, *ReNEUAL Model Rules on EU Administrative Procedure – Book III – Single Case Decision-Making* (ReNEUAL SC 2014, str. 94), v pojasnilih katerega je navedeno, da ta člen „empowers public authorities only under very restrictive conditions to withdraw such a decision“ (str. 141, točka 138). Čeprav ta pravila niso zavezujoča, pa ponazarjajo splošno občutljivost v upravnem pravu velikega dela držav članic.

2. Uporaba načela v pravu Unije v zvezi z blagovnimi znamkami

37. V pravu Unije v zvezi z blagovnimi znamkami je napetost med preklicem in pravno varnostjo izražena v členih 80(1) in 83 Uredbe št. 207/2009.

38. Zakonodajalec je člen 80 določil, ker je menil, da je treba omejiti primere, v katerih lahko organi EUIPO prekličejo svoje odločbe, in to dopustil le, če gre za odločbo, sprejeto z „očitno kršitvijo določb postopka“.

39. V členu 83 pa je dopustil, da „če procesna pravila niso določena v tej uredbi [ali drugih uredbah, ki iz nje izhajajo,] Urad upošteva načela procesnega prava, ki so na splošno priznana v državah članicah“.

40. Čeprav bom razlago obeh členov, opravljeno v izpodbijani sodbi, obravnaval spodaj, pa naj že zdaj navedem, da po mojem mnenju v členu 80(1) Uredbe št. 207/2009 ni nobene dvomnosti. Z besedno zvezo „očitn[a] kršit[ev] določb postopka“³⁸ se zahteva – kot z vsako pravno formulacijo – izvedba razlage, da se razjasni, ali je v okviru postopka prišlo do očitne (in resne) napake. Vendar po mojem mnenju razen te razlagalne naloge, ki jo je treba opraviti pri vsaki uporabi pravnih določb, iz člena ni razvidna nobena dvomnost.

41. Prav tako se mi ne zdi, da bi bila v tem členu pravna „vrzel“, in to ne le zato, ker zanj velja izrek *inclusio unius, exclusio alterius*. Menim, da je s členom 80(1) Uredbe (ES) št. 207/2009 določena izrecna omejitev pooblastila za preklic, ki je mogoč v primerih formalnih, ne pa tudi vsebinskih napak. Če bi zakonodajalec želel pooblastilo za preklic določiti tudi za primere vsebinskih napak, bi to brez dvoma navedel. Sodišče Unije bi nadomestilo zakonodajalca, če bi ugotovilo, da se na podlagi člena s takim besedilom pooblastilo za preklic lahko razširi, da bi se zapolnila ta domnevna praznina.

3. Preklic odločb odborov za pritožbe

42. S teoretičnega vidika je sporno, ali lahko odbori za pritožbe lastne odločbe prekličejo, medtem ko pred Splošnim sodiščem teče postopek s pritožbo, vloženo zoper njih. Kljub njihovi upravnopravni naravi obstaja določeno soglasje, da imajo ti odbori na splošno, posebej pa ti pri EUIPO, kvazisodno³⁹ funkcijo.⁴⁰ Zato bi se zanje po analogiji lahko uporabilo enako merilo, ki velja za sodne organe v ožjem pomenu, torej da po uradni dolžnosti ne morejo preklicati lastnih sodb, tudi če *a posteriori* v njih opazijo vsebinsko ali formalno napako.

43. S tega vidika (ki je, poudarjam, predvsem teoretičen) se lahko odločbam, ki jih sprejmejo odbori za pritožbe, učinek odvzame le po običajnem postopku, ki ga je zakonodajalec Unije določil za preizkus aktov njenih institucij in agencij, torej z ničnostjo tožbo pri Splošnem sodišču, na katero se napotuje v členu 65 Uredbe št. 207/2009.⁴¹

44. Vendar je tudi to vprašanje predmet svobode normativnega urejanja zakonodajalca Unije. V okviru svojega polja proste presoje lahko ta tako prepove kot dovoli, da odbori za pritožbe prekličejo svoje odločbe, kadar so te predmet sodne presoje.

38 V tem kontekstu je izraz „evidente“ sopomenka za izraz „manifesto“; ta pridevnik je bolj skladen s tem, ki je uporabljen v drugih jezikovnih različicah, kot sta francoska („manifeste“) ali nemška („offensichtlich“). V angleški različici je uporabljen izraz „obvious“.

39 Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi UUNT/National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2013:782, točka 93); v zvezi z enakimi odbori, vendar pri Uradu Skupnosti za rastlinske sorte (USRS), glej sodbo z dne 21. maja 2015, Schröder/USRS (C-546/12 P, EU:C:2015:332, točka 73).

40 Njihova pooblastila niso omejena na preizkus aktov javne uprave; s tem, da opredelijo dejanska in pravna vprašanja, o katerih bo mogoče razpravljati v postopku pred Splošnim sodiščem, pripravljajo namreč tudi podlago za uveljavljanje varstva pred sodišči Unije. Glej sodbo z dne 13. marca 2007, UUNT/Kaul (C-29/05, EU:C:2007:162, točki 53 in 54).

41 Enako je določeno v členu 72 Uredbe 2017/1001.

45. V tem položaju je treba ugotoviti, da se v členu 80(1) Uredbe št. 207/2009 pri omembi odločb, sprejetih z očitno kršitvijo določb postopka, ne razlikuje med temi, ki jih sprejemajo različni organi EUIPO, med katere spada tudi odbor za pritožbe. Takšna izključitev ni določena niti v uredbi o poslovniku teh odborov⁴² niti v izvedbeni uredbi, ki se je uporabljala v času dejanskega stanja⁴³.

B. Drugi pritožbeni razlog

1. Trditve strank

46. Družba Repower AG graja, da je Splošno sodišče za potrditev izpodbijane odločbe uporabilo splošno načelo možnosti preklica nezakonitih upravnih aktov. Meni, da je člen 83 Uredbe št. 207/2009 *lex specialis*, na podlagi katerega lahko EUIPO splošna načela, ki so na tem področju priznana v državah članicah, uporabi, če je v tej uredbi pravna vrzel. Poleg tega se je v skladu s tem členom mogoče sklicevati na načela, ki so skupna državam članicam, in ne na splošna načela prava Unije.

47. Družba Repower AG meni, da pri členu 80 Uredbe št. 207/2009 ni razvidna nobena pravna vrzel: določa izjemo od nemožnosti preklica, v skladu s katero lahko EUIPO odločbo prekliče le, če je bila ta sprejeta z očitno kršitvijo pravil postopka. Če bi se ta možnost dopustila tudi za druge vrste napak, bi člen 80 izgubil svoj smisel, saj je te napake zakonodajalec želel izključiti iz področja uporabe izjeme.

48. Družba Repower AG prav tako graja, da Splošno sodišče navaja sodbe o preklicu odločb Komisije na področju državnih pomoči⁴⁴ ali omejevalnih sporazumov med podjetji⁴⁵, ki se nanašajo na ureditve, ki se razlikujejo od Uredbe št. 207/2009.

49. Nazadnje trdi, da z vidika sistematike le člen 61 Uredbe št. 207/2009 določa možnost, da akt prekliče oddelek EUIPO, katerega odločba se v postopkih *ex parte* izpodbija pred odborom za pritožbe. Na podlagi tega sklepa, da je zakonodajalec, ker za preizkus primerov *inter partes* ni uvedel podobne določbe, želel določiti, da po vložitvi ničnostne tožbe pri Splošnem sodišču preklic odločbe odbora za pritožbe po uradni dolžnosti ni mogoč.

50. Primarno EUIPO in združenje repowermap trdita, da ta pritožbeni razlog ni dopusten, ker se z njim ponavljajo argumenti, ki so bili v zvezi z neobstojem pravne vrzeli v Uredbi št. 207/2009 že uveljavljani na prvi stopnji, ne da bi bilo pojasnjeno, kako naj bi Splošno sodišče napačno uporabilo pravo.

51. Podredno se EUIPO z vsebinskega vidika ne strinja z mnenjem družbe Repower AG glede upoštevnosti sodb o pristojnosti Komisije, da prekliče lastne odločbe. Ta sodna praksa naj bi bila zgolj izraz splošnega načela možnosti preklica nezakonitih upravnih aktov, s katerimi se priznajo subjektivne pravice. Pogoji, ki morajo biti za možnost preklica izpolnjeni (torej spoštovanje razumnega roka in legitimnih pričakovanj upravičenca), naj bi bili v obravnavani zadevi izpolnjeni.

⁴² Uredba Komisije (ES) št. 216/96 z dne 5. februarja 1996 o poslovniku odborov za pritožbe pri Uradu za usklajevanje na notranjem trgu (blagovne znamke in modeli) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 221), spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 2082/2004 z dne 6. decembra 2004 (UL 2004, L 360, str. 8) in razveljavljena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/1430 z dne 18. maja 2017 o dopolnitvi Uredbe Sveta (ES) št. 207/2009 o blagovni znamki Evropske unije in o razveljavitvi uredb Komisije (ES) št. 2868/95 in (ES) št. 216/96 (UL 201, L 205, str. 1).

⁴³ Uredba Komisije (ES) št. 2868/95 z dne 13. decembra 1995 za izvedbo Uredbe Sveta (ES) št. 40/94 o znamki Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 189).

⁴⁴ Gre za sodbi z dne 12. septembra 2007, González y Díez/Komisija (T-25/04, EU:T:2007:257), in z dne 18. septembra 2015, Deutsche Post/Komisija (T-421/07 RENV, EU:T:2015:654).

⁴⁵ Omenja sodbo z dne 15. julija 2015, Socitrel in Companhia Previdente/Komisija (T-413/10 in T-414/10, EU:T:2015:500, točka 187).

52. Združenje repowermap poudarja, da v pritožbi ni bilo pojasnjeno, kako naj bi razlika med področjema (državne pomoči/pravo blagovnih znamk) vplivala na pogoje za uporabo načela možnosti preklica upravnih odločb.

2. Preučitev pritožbenega razloga

a) Dopustnost

53. V skladu s členom 169(2) Poslovnika Sodišča se v okviru „navajanih pravnih razlogov in trditev [...] natančno opredelijo izpodbijani deli obrazložitve odločbe Splošnega sodišča“.

54. Čeprav pri uporabi tega pravila ne bi smeli biti preveč formalistični, pa se to pravilo prav tako ne sme spregledati. Sodišče je prav na področju prava blagovnih znamk pojasnilo, da se, če pritožnik izpodbija razlago ali uporabo prava Unije, ki jo je opravilo Splošno sodišče, v pritožbenem postopku lahko ponovno razpravlja o pravnih trditvah, ki so bile predmet preučitve na prvi stopnji.⁴⁶

55. Ker je družba Repower AG pred Splošnim sodiščem zatrjevala kršitev člena 80 Uredbe št. 207/2009 in je bil njen tožbeni razlog v delu, ki se je nanašal na to trditev, v sodbi zavržen, ni nič neobičajnega v tem, da se trditve, podane na prvi stopnji, uveljavljajo tudi na pritožbeni stopnji, pri čemer se v tej fazi postopka nanašajo na razlogovanja, ki jih je v zvezi z njimi opravilo Splošno sodišče.

56. Vendar ni mogoče prezreti, da družba Repower AG, ki bi morala *natančno opredeliti izpodbijane dele* sodbe, zoper katero je vložila pritožbo, v točkah od 31 do 41 te pritožbe, ki se nanašajo na drugi pritožbeni razlog, ni navedla konkretnih točk ali odlomkov sodbe, ki jih graja. S tem ni izpolnila zahteve iz člena 169(2) Poslovnika Sodišča ter sodne prakse, v kateri se ta člen razlaga in v skladu s katero morajo biti v pritožbi natančno opredeljeni izpodbijani deli sodbe, katere razveljavitev se zahteva.⁴⁷

57. Družba Repower AG je na obravnavi v odgovoru na vprašanje senata sicer navedla, da se drugi pritožbeni razlog nanaša na točki 65 in 66 izpodbijanje sodbe. Če bo Sodišče spregledalo nepravčasnost te navedbe, bi lahko pritožbeni razlog dopustilo in privzelo manj strogo razlago svoje sodne prakse. Druge stranke in samo Sodišče so lahko namreč kljub temu zlasti v ustnem delu postopka ugotovili sporne točke, na katere se nanaša drugi pritožbeni razlog.

58. Skratka, z vidika procesnopravne dogmatike in ob doslednem upoštevanju sodne prakse bi bilo treba drugi pritožbeni razlog razglasiti za nedopusten. Vendar bom za primer, če bo Sodišče presodilo drugače, podal svoje mnenje glede napačne uporabe prava, ki se (brez zahtevane natančnosti) očita izpodbijani sodbi.

b) Vsebinska presoja

59. Družba Repower AG trdi,⁴⁸ da zakonodajalec ni določil, da lahko odbori za pritožbe po uradni dolžnosti preizkusijo svoje akte; to trditev ponovi v okviru tretjega pritožbenega razloga.⁴⁹ Iz razlogov, ki sem jih navedel zgoraj, menim, da njenih trditev v zvezi s tem ni mogoče sprejeti.

⁴⁶ „Če namreč pritožnica pritožbe v tem smislu ne bi mogla utemeljiti z razlogi in trditvami, ki jih je že navajala pred Splošnim sodiščem, bi navedeni postopek deloma izgubil smisel“. Sodbi z dne 10. maja 2012, Rubinstein in L'Oréal/UUNT (C-100/11 P, EU:C:2012:285, točka 110), in z dne 17. marca 2016, Naazneen Investments/UUNT (C-252/15 P, EU:C:2016:178, točka 24 in navedena sodna praksa).

⁴⁷ Glej na primer sodbo z dne 8. februarja 2018, mobile.de/EUIPO (C-418/16 P, EU:C:2018:128, točka 35 in navedena sodna praksa).

⁴⁸ Točka 36 pritožbe.

⁴⁹ Točka 48 pritožbe.

60. Bi pa pritožnica z drugim pritožbenim razlogom lahko uspela, če bi se dokazalo, da bi se moralo Splošno sodišče omejiti na uporabo člena 80 Uredbe št. 207/2009.

1) *Samozadostnost člena 80*

61. Kot sem navedel že v uvodnih preudarkih, se strinjam z družbo Repower AG, da se je zakonodajalec Unije odločil, da v členu 80(1) Uredbe št. 207/2009 razloge za preklic, na katere se lahko sklicuje EUIPO, omeji na primere „očitn[ih] kršit[ev] določb postopka“.

62. Ta možnost, ki je jasno izražena v določbi, je dokaz, da lahko zakonodajalec prilagodi in pri tem celo omeji sklicevanje na načelo možnosti preklica s strani institucij in agencij Unije.⁵⁰ Zato jo morajo EUIPO in sodišča, ki nadzorujejo delovanje tega urada, spoštovati.

63. Menim, da je člen 80(1) Uredbe št. 207/2009 *samozadostna* določba, v smislu, da je z njo opredeljen okvir pristojnosti za preklic. Zato tega okvira ni mogoče prekoračiti in predpostaviti, da lahko razlogi za preklic, ki so iz njega izključeni (na primer vsebinske napake), *postanejo upoštevni* bodisi na podlagi splošnega načela bodisi na podlagi člena 83 te uredbe. Zадnjenavedena določba se uporabi le ob *neobstoju* drugih pravil iz Uredbe (ali uredb, ki iz nje izhajajo), ki pa tu ni razviden.

64. Ob upoštevanju teh izhodišč se ne strinjam z razlogovanjem Splošnega sodišča, ki se sklicuje na nekatere od svojih sodb⁵¹, da bi utemeljilo podobnost zadevnega položaja s tem iz člena 9 Uredbe št. 659/1999.⁵² V teh sodbah je Splošno sodišče pojasnilo, da lahko Komisija v vseh okoliščinah (pod nekaterimi pogoji v zvezi z roki in legitimnimi pričakovanji oseb, na katere se odločbe nanašajo) svoje nezakonite akte prekliče ne glede na omenjeni člen 9 Uredbe št. 659/1999.

65. Ni potrebno, da bi se tu opredelil glede razlage člena 9 Uredbe št. 659/1999; zadostuje, če opozorim, da se člen 80(1) Uredbe št. 207/2009 po svojem pravnem ustroju zelo razlikuje od prvonavedenega člena. Menim, da je v členu 9 Uredbe št. 659/1999 obravnavana samo ena možnost (napačni podatki, ki so jih posredovale stranke), ne da bi bili s tem izključeni drugi razlogi za preklic. V členu 80(1) pa je vprašanje tako rekoč *izčrpano* s tem, da je preklic dopusten le v primeru obstoja očitne kršitve določb postopka.

66. Zaradi drugačne ureditvene strukture obeh določb je hipotetično mogoče sklepati, da je načelo možnosti preklica nezakonitih aktov pri členu 9 Uredbe št. 659/1999 na splošno mogoče uporabiti tudi zunaj primera, ki je v njem urejen, pri členu 80(1) Uredbe št. 207/2009 pa ne.

67. Zato bi bilo treba drugemu pritožbenemu razlogu v tem delu pritrditi. Vendar zaradi tega izpodbijane sodbe ni nujno treba razveljaviti, če je Splošno sodišče kljub vsemu pravilno opredelilo napako, podano v prvi odločbi odbora za pritožbe. Ob upoštevanju spodnjih pojasnil se mi zdi, da Splošno sodišče tudi te opredelitve ni opravilo ustrezno.

⁵⁰ Glej točko 34 teh sklepnih predlogov.

⁵¹ Navedene v opombi 44 teh sklepnih predlogov.

⁵² „Komisija lahko razveljavi odločbo [o državni pomoči], ki jo je sprejela na podlagi člena 4(2) ali (3) ali člena 7(2), (3) in (4), potem ko je zadevni državi članici omogočila, da predloži svoje pripombe, če je odločba temeljila na napačnih podatkih, ki so bili pridobljeni med postopkom in so bili odločilen dejavnik pri sprejetju te odločbe.“ Uredba Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [108 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339).

2) Narava napake v preklicani odločbi

68. Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi ob navajanju druge svoje sodbe⁵³ ugotovilo, da „obrazložit[ev] odločbe vpliva na samo vsebino te odločbe in da se neobstoj obrazložitve ne more šteti za postopkovno napako v smislu člena 80(1) Uredbe št. 207/2009“.⁵⁴ Na podlagi tega je razveljavilo presojo odbora za pritožbe, ki je pomanjkljivo obrazložitev prve od svojih odločb štel za kršitev določb postopka.⁵⁵

69. Vendar menim, da ta premisa s pravnega vidika ni pravilna in da je imel odbor za pritožbe prav, ko je pomanjkljivo obrazložitev štel za kršitev določb postopka.

70. Sodišče je namreč v svoji sodni praksi presodilo, da „je obveznost obrazložitve bistvena postopkovna zahteva, ki jo je treba razlikovati od vprašanja utemeljenosti obrazložitve, ki je del vsebinske zakonitosti spornega akta Unije“.⁵⁶

71. Če obveznost obrazložitve akta (ker je ni ali ker je pomanjkljiva, če je v danem primeru ta pomanjkljivost upoštevana) ni izpolnjena, je v zvezi s tem aktom podana *formalna* napaka oziroma kršitev pravil postopka, ne pa vsebinska napaka. Obrazložitev je „postopkovna zahteva“⁵⁷ in je torej nujni del postopka, ki se konča s sprejetjem končne odločitve in njeno zunanjo izrazitvijo. Razjasnitev, ali so razlogi, navedeni v odločbi, s pravnega vidika pravilni, pa se opravi v okviru vsebinske razprave, torej v okviru nadzora nad *vsebinsko* zakonitostjo tega akta.

72. To, ali je bila izpolnjena obveznost obrazložitve, je treba presojati ne le glede na besedilo akta, temveč tudi glede na njegov kontekst in celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje.⁵⁸ Preizkus obrazložitve je izrazito kazuističen, tako da se v odvisnosti od konteksta in področja odločbe obrazložitev, opravljena s podobno natančnostjo, glede na okoliščine lahko šteje za zadostno, nezadostno ali neobstoječo.

73. Iz obvestila z dne 22. junija 2016, ki ga je odbor za pritožbe poslal strankam, je razvidno, da je ta „zaradi tožbe, vložene pri Sodišču Evropske unije“ (gre za tožbo, s katero je združenje repowermap začelo zadevo T-188/16, v kateri postopek trenutno miruje), ugotovil pomanjkljivost obrazložitve v smislu člena 75 Uredbe št. 207/2009.

74. Združenje repowermap je v točkah 94 in 95 tožbe, ki jo je vložilo pri Splošnem sodišču, dejansko navedlo očitke, da odločba odbora za pritožbe (ki je bila naknadno preklicana) ni vsebovala niti ene same točke ali stavka, v katerem bi bili obravnavani razlogi, zaradi katerih naj sporni znak v razmerju do proizvodov in storitev ne bi bil opisen. Odbor za pritožbe je, ponavljam, po teh trditvah preklical svojo odločbo z dne 8. februarja 2016.

75. Napaka, ki jo je priznal odbor za pritožbe, se je torej nanašala na pomanjkljivo obrazložitev njegove odločbe z dne 8. februarja 2016. Zato jo je lahko, kot je naknadno pravilno presodil, štel za kršitev določb postopka. V resnici nobena od strank ne prereka ne pomanjkljivosti obrazložitve ne njene *očitnosti* v smislu člena 80(1) Uredbe št. 207/2009.

53 Sklicevalo se je na sodbo z dne 22. novembra 2011, MPAY24 (T-275/10, EU:T:2011:683).

54 Izpodbijana sodba, točka 57.

55 *Ibidem*, točka 59.

56 Glej med drugim sodbe z dne 25. julija 2018, Španija/Komisija (C-588/17 P, neobjavljena, EU:C:2018:607, točka 74); z dne 14. septembra 2016, Trafilerie Meridionali/Komisija (C-519/15, EU:C:2016:682, točka 40), in z dne 2. aprila 1998, Komisija/Systraval in Brink's France (C-367/95 P, EU:C:1998:154, točki 63 in 67 ter navedena sodna praksa).

57 Sodba z dne 14. oktobra 2010, Deutsche Telekom/Komisija (C-280/08 P, EU:C:2010:603, točka 130).

58 Sodbi z dne 7. februarja 2018, American Express (C-643/16, EU:C:2018:67, točka 73), in z dne 16. junija 2015, Gauweiler in drugi (C-62/14, EU:C:2015:400, točka 70 in navedena sodna praksa).

76. V teh okoliščinah menim, da je Splošno sodišče s tem, da je v točki 59 izpodbijane sodbe ugotovilo, da odbor za pritožbe izpodbijane odločbe ni mogel sprejeti na podlagi člena 80(1) Uredbe št. 207/2009, ta člen napačno uporabilo.

3) Postopkovne posledice pritrditve drugemu pritožbenemu razlogu

77. V skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da „če je obrazložitev sodbe [Splošnega sodišča] v nasprotju s pravom Unije, vendar je izrek utemeljen z drugimi pravnimi razlogi, taka kršitev ne more povzročiti razveljavitve te sodbe in je treba nadomestiti obrazložitev“.⁵⁹ Bo pa ta kršitev povzročila neobstoj utemeljitve in zato tudi neveljavnost nadaljnje argumentacije, na kateri sodba temelji.⁶⁰

78. V tej zadevi je Splošno sodišče nazadnje potrdilo – čeprav z utemeljitvami, ki so po mojem mnenju nepravilne – odločbo o preklicu, ki jo je odbor za pritožbe sprejel 3. avgusta 2016. Če je bil, kot menim, ta preklic v skladu s členom 80(1) Uredbe št. 207/2009, bi bilo (če se spregleda ugovor nedopustnosti) upoštevna razlogovanja iz izpodbijane sodbe mogoče nadomestiti z drugimi, ki bi potrdila opredelitev očitne kršitve določb postopka, na katero se je odbor za pritožbe skliceval ob preklicu svoje odločbe z dne 8. februarja 2016.

C. Tretji pritožbeni razlog

1. Trditve strank

79. Družba Repower AG Splošnemu sodišču očita, da je obrnilo dokazno breme in zato pri uporabi člena 83 Uredbe št. 207/2009 kršilo pravila v zvezi z dokaznim bremenom. Trdi, da je zato, ker se je skliceval na splošno načelo možnosti preklica nezakonitih upravnih aktov, EUIPO ta, ki bi moral dokazati obstoj takega načela v vseh državah članicah. Drugače kot je menilo Splošno sodišče, naj od družbe Repower AG ne bi bilo mogoče zahtevati, naj navede podatke o kateri od držav članic, v kateri to načelo ni priznано.

80. Družba Repower AG meni, da se člen 83 Uredbe št. 207/2009 nanaša le na postopkovna pravila, ki v državah članicah veljajo na področju prava znamk. V državah članicah pa naj ne bi bilo skupnega načela, v skladu s katerim bi obstajala možnost, da nacionalni uradi za znamke preklicajo lastne odločbe.

81. EUIPO in združenje repowermap menita, da tretji pritožbeni razlog izhaja iz nepravilnega razumevanja izpodbijane sodbe in da Splošno sodišče ni obrnilo dokaznega bremena. Splošno sodišče naj bi enostavno spomnilo, da je – kot Sodišče priznava že od svojih prvih sodb dalje in kot so v svojih odločbah stalno ponavljala sodišča Unije – načelo možnosti preklica nezakonitih upravnih aktov skupno državam članicam. V tem kontekstu je Splošno sodišče v izpodbijani sodbi družbo Repower AG opomnilo, da ni predložila nobenega dokaza o neobstoju tega načela v pravnem redu katere od držav članic.

82. Združenje repowermap dodaja, da je namen splošnega načela prava v tem, da se to načelo uporabi kot razlagalno merilo in da se z njim popravijo nezaželeni učinki pravil, tako da naj bi bil zaradi njegove uveljavitve v sodni praksi dokaz njegovega obstoja odveč.

⁵⁹ Glej sodbo z dne 9. junija 2011, Diputación Foral de Vizcaya in drugi/Komisija (od C-465/09 P do C-470/09 P, neobjavljena, EU:C:2011:372, točka 171 in navedena sodna praksa), in bolj nedaven sklep z dne 22. novembra 2018, King/Komisija (C-412/18 P, neobjavljen, EU:C:2018:947, točka 18).

⁶⁰ Vsaj v točkah od 60 do 91 izpodbijane sodbe.

2. Preučitev pritožbenega razloga

83. Na obravnavi se je razpravljalo o tem, ali je Splošno sodišče splošno načelo možnosti preklica nezakonitih upravnih aktov uporabilo *neposredno* ali *prek* člena 83 Uredbe št. 207/2009.

84. Dvom nastane zaradi zadnjega stavka točke 66 izpodbijane sodbe, ki je ena izmed redkih, v kateri se Splošno sodišče sklicuje na omenjeni člen 83. V tem stavku je zlasti ugotovljeno, da „ker pojem očitne postopkovne napake v zgoraj navedenih uredbah ni opredeljen, člen 80(1) Uredbe št. 207/2009 [...] ni nedvoumen in torej ni dovolj jasen, da bi se izključila uporaba člena 83 Uredbe št. 207/2009“.

85. Iz točk od 62 do 65 izpodbijane sodbe je po mojem mnenju razvidno, da je želelo Splošno sodišče po presoji, da je v členu 80 Uredbe št. 207/2009 vrzel, splošno načelo možnosti preklica nezakonitih upravnih aktov uporabiti neposredno. Menim, da je to dejanski *ratio* sodbe in da je sklicevanje na člen 83 iz njene točke 66 zgolj hipotetično. Edina točka (93) sodbe, ki je posvečena izključno temu členu, je pravzaprav oblikovana kot odgovor na dodatno trditev tožeče stranke, in ne kot temeljni argument za zavrnitev njene tožbe.

86. V tem kontekstu se je Splošno sodišče na člen 83 Uredbe št. 207/2009 torej sklicevalo *zaradi celovitosti*, in ne kot na *ratio decidendi* izreka. Zato je treba tretji pritožbeni razlog v skladu z ustaljeno sodno prakso šteti za brezpredmeten, saj posledica tega, da bi se mu pritrdilo, ne bi mogla biti razveljavitev izpodbijane sodbe.⁶¹

87. Vendar se bom za primer, če se Sodišče ne bo strinjalo s to presojo, podredno opredelil tudi glede vsebine pritožbenega razloga.

88. V skladu z navedbami Splošnega sodišča je družba Repower AG trdila, da „mora EUIPO [...] predstaviti splošna načela nacionalnega prava, pri čemer se mora opreti na načela, ki se uporabljajo v vseh državah članicah brez izjeme“.⁶²

89. Splošno sodišče je to trditev zavrnilo z ugotovitvijo, da je načelo možnosti preklica nezakonitih aktov skupno vsem državam članicam, kot je bilo navedeno v prvih sodbah Sodišča⁶³ ter kot sta pozneje potrdili Sodišče in Splošno sodišče.⁶⁴

90. Ob predpostavki, da se uporabi člen 83 Uredbe št. 207/2009 – kar bi bilo v tem sporu podano po izključitvi upoštevnosti člena 80 te uredbe – pa ni treba toliko preučiti značilnosti načela možnosti preklica na splošno ali njegove obravnave v sodni praksi, temveč predvsem razložiti člen 83 Uredbe št. 207/2009, v skladu s katerim v primeru, da procesna pravila v tej uredbi niso določena, „Urad upošteva načela *procesnega prava*, ki so na splošno priznana v državah članicah“.⁶⁵

91. Z drugimi besedami, če se sprejme obstoj vrzeli (*quod non*) v členu 80 Uredbe št. 207/2009, je treba raziskati, ali se omenjeno načelo v skladu z nacionalnimi zakonodajami uporabi – in če da, pod kakšnimi pogoji – za preklic odločb nacionalnih uradov za znamke (vključno z odbori za pritožbe). To bi moral dokazati EUIPO.

61 Glej na primer sklep z dne 11. junija 2015, *Faci/Komisija* (C-291/14, neobjavljen, EU:C:2015:398, točka 50 in navedena sodna praksa).

62 Točka 93 izpodbijane sodbe.

63 Navaja sodbe z dne 12. julija 1957, *Algera in drugi/Skupna skupščina* (7/56 in od 3/57 do 7/57, EU:C:1957:7, str. 115 in 116); z dne 22. marca 1961, *Snupat/Visoka oblast* (42/59 in 49/59, EU:C:1961:5, str. 160), in z dne 13. julija 1965, *Lemmerz-Werke/Visoka oblast* (111/63, EU:C:1965:76, str. 852).

64 Navedlo je sodbe z dne 3. marca 1982, *Alpha Steel/Komisija* (14/81, EU:C:1982:76, točka 10); z dne 5. decembra 2000, *Gooch/Komisija* (T-197/99, EU:T:2000:282, točka 53); z dne 12. septembra 2007, *González y Díez/Komisija*, T-25/04, EU:T:2007:257, točka 97), in z dne 11. julija 2013, *BVG/D/Komisija* (T-104/07 in T-339/08, neobjavljena, EU:T:2013:366, točka 63).

65 Moj poudarek.

92. Splošno sodišče je družbi Repower AG očitalo, da „ne navaja nobenega primera države članice, v kateri to načelo ne bi bilo priznано“. ⁶⁶ Vendar bi moralo Splošno sodišče, ponavljam, dokaz tega, pod katerimi pogoji lahko na tem konkretnem področju (in ne na splošno) v skladu z zakonodajami držav članic nacionalni uradi za znamke preklicajo svoje odločbe, zahtevati od EUIPO.

93. Skratka, če se moja presoja o brezpredmetnosti pritožbenega razloga ne bi sprejela, bi bilo treba pritožbenemu razlogu pritrditi.

94. Neizogibna posledica te pritrditve bi bila vrnitev zadeve v odločanje Splošnemu sodišču, pri čemer bi bilo treba upoštevati, da se EUIPO za utemeljitev svoje trditve v prid možnosti preklica odločbe, ki jo je sprejel odbor za pritožbe, v nobenem delu postopka ⁶⁷ ni skliceval na člen 83 Uredbe št. 207/2009.

95. V teh okoliščinah bi moralo Splošno sodišče EUIPO določiti rok, v katerem naj ta predloži dokaz o tem, kako se v zakonodajah držav članic uporablja načelo možnosti preklica odločb, ki jih sprejmejo uradi za znamke. ⁶⁸

V. Stroški

96. Ker se ti sklepni predlogi nanašajo le na le dva od petih pritožbenih razlogov, se ne morem opredeliti o stroških, o katerih bi bilo treba (na podlagi člena 184(2) Poslovnika Sodišča) odločiti, če bi bila pritožba družbe Repower AG v celoti neutemeljena.

VI. Predlog

97. Na podlagi zgornjih preudarkov Sodišču predlagam, naj:

1. drugi pritožbeni razlog, ki ga družba Repower AG uveljavlja zoper sodbo Splošnega sodišča z dne 21. februarja 2018, sprejeto v zadevi T-727/16, Repower/EUIPO – repowermap.org (REPOWER), razglasi za nedopusten ali – podredno – zavrne;
2. tretji pritožbeni razlog zavrne kot brezpredmeten ali – podredno – mu pritrdi in zadevo vrne v odločanje Splošnemu sodišču.

⁶⁶ Točka 93 izpodbijane sodbe.

⁶⁷ Ta člen je bil obrobno omenjen ob utemeljevanju, da lahko odbori za pritožbe na podlagi člena 80(1) Uredbe št. 207/2009 preklicajo akt zaradi neobstoja obrazložitve.

⁶⁸ V zvezi z izmenjavo informacij med Urdom in organi držav članic glej člen 20 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/626 z dne 5. marca 2018 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe 2017/1001 ter razveljavitvi Izvedbene uredbe (EU) 2017/1431 (UL 2018, L 104, str. 37).